

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาระดับความไม่สอดคล้องระหว่างกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา กับพฤติกรรมทางวัฒนธรรมของนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

การศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาจากเอกสาร ได้แก่ หลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร หนังสือวารสาร และงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา วัฒนธรรมของประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลาม และกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่เห็นว่ายังไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมทางวัฒนธรรมของนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม
2. ศึกษาจากการสัมภาษณ์บุคคล ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา และกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่เห็นว่ายังไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมทางวัฒนธรรมของนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ครูที่นับถือศาสนาอิสลามซึ่งปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่นับถือศาสนาอิสลาม ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ตามลำดับขั้นดังนี้

1. เลือกอำเภอที่ศึกษา ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) (ประกอบ กรรณสูต, 2529) มาร้อยละ 30 ของจำนวนอำเภอในแต่ละจังหวัด จะได้อำเภอที่ศึกษา จำนวน 10 อำเภอ ดังนี้

ตารางที่ 3 จำนวนอำเภอทั้งหมด และอำเภอที่ศึกษา ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

จังหวัด	อำเภอทั้งหมด	อำเภอที่ศึกษา
ปัตตานี	12	4
ยะลา	6	2
นราธิวาส	12	4
รวม	30	10

อำเภอที่ศึกษา ในแต่ละจังหวัดมีดังนี้

จังหวัดปัตตานี ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอยะรัง อำเภอยะหริ่ง และอำเภอสายบุรี

จังหวัดยะลา ได้แก่ อำเภอเมือง และอำเภอรามัน

จังหวัดนราธิวาส ได้แก่ อำเภอช้างอ อำเภอบาเจาะ อำเภอสุไหงปาดี และอำเภอแว้ง

2. เลือกโรงเรียนที่ศึกษา โดยจำแนกโรงเรียนออกเป็น 3 ขนาด อาศัยเกณฑ์การกำหนดขนาดจาก สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยปรับปรุงเกณฑ์จาก 5 ขนาด มาเป็น 3 ขนาด ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2533)

โรงเรียนขนาดเล็ก	จำนวนนักเรียนน้อยกว่า	121	คน
โรงเรียนขนาดกลาง	จำนวนนักเรียน	121-300	คน
โรงเรียนขนาดใหญ่	จำนวนนักเรียนมากกว่า	300	คน

โรงเรียนที่ศึกษาเลือกเฉพาะโรงเรียนที่มีนักเรียนนับถือศาสนาอิสลามเกินร้อยละ 80 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา โดยสุ่มมาร้อยละ 20 ของจำนวนโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียนในแต่ละอำเภอที่ได้จากข้อ 1. จะได้โรงเรียนที่ศึกษา จำนวน 64 โรงเรียน ดังนี้

ตารางที่ 4 จำนวนโรงเรียนที่มีนักเรียนนับถือศาสนาอิสลามเกินร้อยละ 80 ทั้งหมด และโรงเรียนที่ศึกษา ของแต่ละอำเภอจำแนกตามขนาดโรงเรียน ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

อำเภอ	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		รวม	
	โรงเรียนทั้งหมด	โรงเรียนที่ศึกษา	โรงเรียนทั้งหมด	โรงเรียนที่ศึกษา	โรงเรียนทั้งหมด	โรงเรียนที่ศึกษา	โรงเรียนทั้งหมด	โรงเรียนที่ศึกษา
ปัตตานี								
เมือง	2	1	13	3	6	1	21	5
ยะรัง	1	1	18	4	11	2	30	7
ยะหริ่ง	8	2	23	5	7	1	38	8
สายบุรี	6	1	12	2	4	1	22	4
ยะลา								
เมือง	5	1	27	5	10	2	42	8
รามัน	5	1	33	7	8	2	46	10
นราธิวาส								
ยี่งอ	1	1	15	3	3	1	19	5
บาเจาะ	1	1	18	4	6	1	25	6
สุโหงปาตี	1	1	21	4	3	1	25	6
แว้ง	4	1	17	3	3	1	24	5
	34	11	197	40	61	13	292	64

3. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดาในโรงเรียนที่ได้จากข้อ 2 โดยกำหนดจำนวนนักเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน ดังนี้

3.1 โรงเรียนขนาดเล็ก สุ่มตัวอย่างมาโรงเรียนละ 3 คน

3.2 โรงเรียนขนาดกลาง สุ่มตัวอย่างมาโรงเรียนละ 6 คน

3.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ สุ่มตัวอย่างมาโรงเรียนละ 9 คน

จะได้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 390 คน ดังนี้

ตารางที่ 5 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขนาดโรงเรียน	จำนวนนักเรียน ในโรงเรียน ขนาดเล็ก	จำนวนนักเรียน ในโรงเรียน ขนาดกลาง	จำนวนนักเรียน ในโรงเรียน ขนาดใหญ่	รวม
จังหวัด				
ปัตตานี	15	84	45	144
ยะลา	6	72	36	114
นราธิวาส	12	84	36	132
รวม	33	240	117	390

4. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู ได้จากโรงเรียนที่ได้จากข้อ 2 กำหนดคัดมาโรงเรียนละ 3 คน โดยให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้เลือกครูที่ตอบแบบสอบถามเอง ซึ่งครูที่ตอบแบบสอบถามต้องเป็นครูที่นับถือศาสนาอิสลาม และมีประสบการณ์ทางการสอนทุกกลุ่มประสบการณ์ จะได้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 192 คน ดังนี้

ตารางที่ 6 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู จำแนกตามขนาดโรงเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขนาดโรงเรียน จังหวัด	จำนวนครู ในโรงเรียน ขนาดเล็ก	จำนวนครู ในโรงเรียน ขนาดกลาง	จำนวนครู ในโรงเรียน ขนาดใหญ่	รวม
ปัตตานี	15	42	15	72
ยะลา	6	36	12	54
นราธิวาส	12	42	12	66
รวม	33	120	39	192

ดังนั้นจะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 582 คน ประกอบด้วย นักเรียน 390 คน และครู 192 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับนักเรียน แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบเติมคำ ถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ มีจำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ มี 3 ตัวเลือก ถามเกี่ยวกับลักษณะของกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนกับพฤติกรรมทางวัฒนธรรมของนักเรียน มีจำนวน 31 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเติมคำ ถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มเติมกิจกรรมที่มึความคิดเห็นว่ายังไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมทางวัฒนธรรมของนักเรียน (นอกเหนือจากตอนที่ 2)

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับครู แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบเติมคำ ถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ มีจำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบเติมคำ ถามเกี่ยวกับลักษณะของกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนกับพฤติกรรมทางวัฒนธรรมของนักเรียน มีจำนวน 31 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเติมคำ ถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มเติมกิจกรรมที่มึความคิดเห็นว่ายังไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมทางวัฒนธรรมของนักเรียน (นอกเหนือจากตอนที่ 2)

ชุดที่ 3 แบบบันทึกประจำวันของนักเรียน

ให้นักเรียนบันทึกประจำวัน เป็นเวลา 1 เดือน นักเรียนที่บันทึกประจำวัน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดาคจากโรงเรียนที่ศึกษา มาร้อยละ 50 ของโรงเรียนที่ศึกษา แล้วเอานักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนนั้นเป็นผู้บันทึกประจำวัน จะได้นักเรียนที่บันทึกประจำวัน จำนวน 204 คน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาจากเอกสาร ได้แก่ หลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร หนังสือวารสาร งานวิจัยต่าง ๆ และศึกษาจากการสัมภาษณ์บุคคล ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ เพื่อรวบรวมและจำแนกข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่เห็นว่ายังไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมทางวัฒนธรรมของนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม

2. รวบรวมข้อมูลที่ได้ นำมาสร้างแบบสอบถามสำหรับนักเรียน แบบสอบถาม
สำหรับครู
 3. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่าน (รายชื่อปรากฏใน
ภาคผนวก) ตรวจสอบสำนวนภาษาของเครื่องมือให้เข้าใจง่าย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
ที่ศึกษา แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงเป็นเครื่องมือฉบับชั่วคราว
 4. นำเครื่องมือฉบับชั่วคราวไปทดลองใช้กับนักเรียน จำนวน 15 คน และ
ครู จำนวน 5 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาแก้ไขข้อบกพร่องเป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์
- การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ขอความกรุณาจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออก
หนังสือขอความร่วมมือไปยังสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อติดต่อไปยัง
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ได้ให้ความร่วมมือในการ
เก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยได้เดินทางไปส่งแบบสอบถามและแบบบันทึกประจำวันด้วยตนเอง ระยะเวลา
ในการตอบแบบสอบถามและบันทึกประจำวันมีดังนี้

จังหวัดนราธิวาส ตอบแบบสอบถามในระหว่างวันที่ 10-20 พฤษภาคม
พ.ศ. 2534 บันทึกประจำวันในระหว่างวันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2534 ถึงวันที่
12 มิถุนายน พ.ศ. 2534

จังหวัดปัตตานีและจังหวัดยะลา ตอบแบบสอบถามในระหว่างวันที่ 20-31
พฤษภาคม พ.ศ. 2534 บันทึกประจำวันในระหว่างวันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2534
ถึงวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2534

3. ผู้วิจัยเดินทางไปรับแบบสอบถามกลับด้วยตนเองเป็นบางส่วน สำหรับส่วนที่
เหลือส่งกลับทางไปรษณีย์ จำนวนของเครื่องมือที่ส่งและได้รับคืนมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 7 จำนวนเครื่องมือแต่ละประเภทที่ส่งและได้รับคืน

ประเภทของเครื่องมือ	จำนวนที่ส่ง	จำนวนที่รับคืน	จำนวนที่รับคืนคิดเป็นร้อยละ
แบบสอบถามสำหรับนักเรียน	390	335	85.90
แบบสอบถามสำหรับครู	192	166	86.46
แบบบันทึกประจำวัน	204	164	80.39
รวม	786	665	84.61

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสำหรับนักเรียน แบบสอบถามสำหรับครู และแบบบันทึกประจำวันของนักเรียน มาวิเคราะห์และเสนอข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับนักเรียน

1.1 ข้อมูลตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ นำข้อมูลที่ได้มารวบรวม แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

1.2 ข้อมูลตอนที่ 2 เกี่ยวกับลักษณะของกิจกรรมการเรียนการสอนใน โรงเรียนกับพฤติกรรมทางวัฒนธรรมของนักเรียน เป็นแบบเลือกตอบมี 3 ตัวเลือก คือ ก ข และ ค นำข้อมูลที่ได้มารวบรวม แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แปรความหมาย และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง เกณฑ์การแปรความหมายจากการตอบมีดังนี้

ตอบข้อ ก มากกว่าร้อยละ 50 หมายความว่า มีความสอดคล้อง

ตอบข้อ ก มากที่สุดแต่ไม่เกินร้อยละ 50 หมายความว่า มีความไม่สอดคล้อง

อยู่ในระดับต่ำ

ตอบข้อ ข มากที่สุด หรือตอบข้อ ค มากที่สุด แต่ไม่เกินร้อยละ 50
หมายความว่า มีความไม่สอดคล้องอยู่ในระดับปานกลาง

ตอบข้อ ค มากกว่าร้อยละ 50 หมายความว่า มีความไม่สอดคล้องอยู่ในระดับสูง

ในกรณีที่ไม่มีข้อใดมากที่สุด ให้ใช้ข้อที่มีระดับต่ำแปลความ (ตัวอย่าง จำนวน
คำตอบข้อ ข มีจำนวนเท่ากับข้อ ค ให้แปลความตามข้อ ข มากที่สุด คือ ปานกลาง)

1.3 ข้อมูลตอนที่ 3 เกี่ยวกับกิจกรรมที่นักเรียนเสนอแนะเพิ่มเติม นำข้อมูล
ที่ได้มารวบรวม แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปความเรียง

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับครู

2.1 ข้อมูลตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ นำข้อมูลที่ได้มา
รวบรวม แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2.2 ข้อมูลตอนที่ 2 เกี่ยวกับลักษณะของกิจกรรมการเรียนการสอนใน
โรงเรียนกับพฤติกรรมทางวัฒนธรรมของนักเรียน นำข้อมูลที่ได้มารวบรวมแจกแจง
ความถี่ หาค่าร้อยละ แปลความหมาย และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
เกณฑ์การแปลความหมายมีดังนี้ กิจกรรมการเรียนการสอนใดมีผู้ให้คำตอบ

สอดคล้องมากกว่าร้อยละ 50 หมายความว่า มีความสอดคล้อง

สอดคล้องมากที่สุดแต่ไม่เกินร้อยละ 50 หมายความว่า มีความไม่สอดคล้องอยู่
ในระดับต่ำ

ไม่แน่ใจมากที่สุด หรือไม่สอดคล้องมากที่สุดแต่ไม่เกินร้อยละ 50 หมายความว่า
มีความ ไม่สอดคล้องอยู่ในระดับปานกลาง

ไม่สอดคล้องมากกว่าร้อยละ 50 หมายความว่า มีความไม่สอดคล้องอยู่ในระดับสูง

ในกรณีที่ไม่มีรายการใดมากที่สุด ให้ใช้รายการที่มีระดับต่ำแปลความ (ตัวอย่าง
จำนวนคำตอบไม่แน่ใจ มีจำนวนเท่ากับไม่สอดคล้อง ให้แปลความตามไม่แน่ใจมากที่สุด คือ
ปานกลาง)

ข้อมูลจากการให้เหตุผลของครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ตอบในแต่ละรายการกิจกรรม การเรียนการสอน รวบรวมข้อมูลที่ได้ แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบ ความเรียง

2.3 ข้อมูลตอนที่ 3 เกี่ยวกับกิจกรรมที่ครูเสนอแนะเพิ่มเติม นำข้อมูลที่ได้ มารวบรวม แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบความเรียง

3. ข้อมูลจากแบบบันทึกประจำวันของนักเรียน

ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกประจำวันของนักเรียน ไม่มีการนำเสนอผลการ วิเคราะห์ข้อมูล เนื่องจากข้อมูลในส่วนนี้นำมาช่วยเสริมในการอภิปรายผลเท่านั้น

การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับนักเรียน และแบบสอบถาม สำหรับครู จำแนกตามกิจกรรมการเรียนการสอนทั้ง 31 รายการ ถ้ากิจกรรมการเรียน การสอนใด มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับนักเรียนและครู ตรงกัน ถือว่า มีระดับความไม่สอดคล้องอยู่ในระดับนั้น ถ้ากิจกรรมการเรียนการสอนใดมีผลการวิเคราะห์ ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับนักเรียนและครูต่างกัน หาระดับความไม่สอดคล้องได้โดยการ พิจารณาจากข้อมูลการตอบแบบสอบถามของนักเรียนและข้อมูลจากการให้เหตุผลของครู นำมาประกอบการอภิปราย เพื่อหาระดับความไม่สอดคล้องของกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ๆ

สูตรที่ใช้ในการหาค่าร้อยละ

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย